

Th^ú i gian này, tôi luôn ph^á i s^ă ng trong hai tr^ờ ng thái tình c^ă m: yêu th^ú ng, căm g^ă n, sung s^ă ng và kh^ă đau, hai làn ranh g^ă i rõ nét. B^ó c chân ra c^ă a là g^ăp công an canh ngõ. Vì v^ă y c^ă mōm chó đi d^ăn đ^ău là bóng qu^ă m^ă, d^ău hâu bâu vào d^ăn đ^ăy. Ng^ă i t^ă t^ă thì chép m^ăng:

"Cái con bé sao mà d^ăi, v^ăt bài ch^ă ng d^ăi ch^ă d^ă cho công an nó xúi b^ăn d^ău g^ă ú vào nhà phá đám h^ăt l^ăn này l^ăn khác mà còn không t^ănh ra à? Kh^ă, nói th^ú ng, nói th^ú t làm gì. Dù lanh d^ăo ăn t^ăc, bà con Qu^ăng Bình ăn giun, ăn d^ă, ăn nòng n^ăc đ^ăi chǎng n^ăa thì cũng m^ăc cha chúng nó, b^ăn thân mình ăn rau d^ăa đ^ăm b^ăc qua ngày, không ăn th^út dân nh^ă b^ăn lanh d^ăo đ^ăng, cũng không ph^á i ăn đ^ă th^ú m^ăi n^ă nh^ă ng^ă i dân l^ăn nh^ăng n^ăi đói kém l^ăo c^ăr^ăi ...H^ăi đ^ău mà th^ú ng vay khóc m^ănh, mà ôm dân cho... d^ăm đ^ăng.

R^ăi: - Đ^ăng đ^ăn chính ch^ă, chính em làm gì, chúng nó có quy^ăn, có b^ăo l^ăc trong tay, mình ch^ă là đàn bà, con gái, l. v^ăa b^ăng cái bát úp, có ph^á i N^ă Oa - b^ăng ba m^ău ru^ăng đ^ău mà đòi đ^ăi đá vá tr^ăi?"

Quí v^ăa đ^ăc m^ăt đ^ăo n văn c^ăa Bà Tr^ăn Kh^ăi Thanh Th^úy, m^ăt v^ă ī n^ă l^ău đ^ău tranh đ^ăi Dân Quy^ăn, Dân Ch^ă n^ăi ti^ăng l^ă Hà N^ăi. Đ^ăo n văn trên đã đ^ăo c^ăc đăng trong m^ăt bài 4 Món Ăn Ch^ăi cách đây m^ăy ngày, hôm nay tôi đăng l^ăi, b^ăi vì..

B^ăi vì tôi théc méc v^ă hình l^ănh: "..nh^ă cái bát úp."

Bà N^ă Oa, nhân v^ăt huy^ăn s^ă T^ău, "..b^ăng ba m^ău ru^ăng..", tôi đ^ăc qua r^ăi b^ă, vì đó là chuy^ăn ng^ăo i T^ău b^ăa ra, nh^ăng còn "..nh^ă cái bát úp" là l^ăi m^ăt ph^ă n^ă Vi^ăt s^ăng cùng th^úi v^ăi tôi nói ra. Không ch^ă nói ra suông mà là nói ra m^ăi toanh, nói ra nhi^ău ng^ăo i nghe, vi^ăt lên Web, Net nhi^ău ng^ăo i Vi^ăt đ^ăc.

"..Nh^ă cái bát úp!"

Tôi théc méc: làm sao có th^ă b^ăng cái bát úp? Tôi l^ăi théc méc: Có th^ă b^ăng cái bát úp đ^ăo c^ă kh^ăng? Vì tôi ch^ăa th^úy cái nào b^ăng cái bát úp nên tôi nghĩ l^ăn g^ăi thì l^ăn, l^ăn c^ă m^ăy cũng

không th^ă b^ăng, không th^ă nh^ă “cái bát úp.”

Nh^ăng ph^ăi có nh^ă th^ă thì bà TK Thanh Th^ăy m^ăi nói, m^ăi vi^ăt nh^ă th^ă ch^ă!

Tôi l^ăi nghĩ không ph^ăi vì tôi không th^ăy, tôi ch^ăa th^ăy mà tôi có quy^ăn cho r^ăng không có nh^ăng cái “nh^ă cái bát úp” trong cõi đ^ăi này. Cho r^ăng nh^ă th^ă các ông phê bình văn h^ăc g^ăi là “ch^ă quan”, là sai, là b^ăy và ngu. Thi^ău gì cái m^ăt tôi không th^ăy, tay tôi không c^ăm đ^ăc mà v^ăn có. Không nh^ăng ch^ă có mà còn có nhi^ău n^ăa. Thêm n^ăa, tôi v^ăn là H^ăi Viên H^ăi C^ăm Nhà Quà V^ă thu^ăn thành, trung kiên, có năm, b^ăy Gi^ăy Khen, tôi không có t^ă cách gì đ^ă vi^ăt linh tinh v^ă chuy^ăn nh^ăng cái “Bát Úp.” Tôi l^ăi càng không có th^ăm quy^ăn đ^ă nói r^ăng i^ă đ^ăi làm gí có nh^ăng cái “Bát Úp.”

Vì không đ^ăc th^ăy bao gi^ă, vì théc méc mà không t^ă gi^ăi thích đ^ăc, nên tôi h^ăi các v^ă Lão Ông Hát Ô Tu^ăi Đ^ăi Sáu Bó tr^ă lên:

- Trong các v^ă có v^ă nào th^ăy cái nào nh^ă cái “bát úp” không?

Tôi không h^ăi nh^ăng vì Tu^ăi Đ^ăi Năm Bó, vì Tu^ăi Đ^ăi Năm Bó — k^ă c^ă Năm Bó L^ă M^ăy

Que — m^ăi là Tu^ăi Tri Thiên M^ănh, Tu^ăi Bi^ăt M^ănh Tr^ăi. Các v^ă Năm Bó ch^ă m^ăi bi^ăt M^ănh Tr^ăi mà ch^ăa bi^ăt Chuy^ăn Ng^ăo*i*, vì v^ăy ch^ăng nêu h^ăi các v^ă v^ă Chuy^ăn Ng^ăo*i*, l^ăi càng không nêu làm các v^ă b^ăi r^ăi vì chuy^ăn Bát Úp. Các v^ă Sáu Bó là Tu^ăi Nh^ăi Thu^ăn, t^ăc các v^ă Tai t^ăng nghe nhi^ău chuy^ăn vô lý mà có th^ăt; có th^ă không ph^ăi là t^ăt c^ă nh^ăng trong s^ă nh^ăng vì Nh^ăi Thu^ăn này có vài v^ă t^ăng m^ăt th^ăy nh^ăng cái “bát úp”, t^ăng tai nghe ng^ăo*i* ta nói chuy^ăn “bát úp.”

Hôm nay tôi cung kính đ^ăt l^ăi m^ăy câu h^ăi v^ăi các v^ă Lão Ông:

- Có Lão Ông nào t^ăn m^ăt th^ăy cái nh^ă cái “Bát Úp” không?

- Nóu khóng théy, quí vé có nghe ai nói là hó théy cái nhé cái “Bát Úp” khóng?
  - Quí vé có tin đi nay có nhéng cái “nhé cái bát úp” khóng?

Trong đây, khi viết về Hội ký “Viết cho Mẹ và Quốc Hội” của Vũ Nguyệt Nhung —

Bà y Tròn — thày nhóng nhân vật trong Hội Ký nói chuyên “chị” trong ba năm, bốn Bác Công sẽ làm cho miền Nam Tròn Lu nhả Mu Bà Bóng,” tôi kêu i nguyên văn nhóng thốt ra tôi không biết “tròn lu nhả Mu Bà Bóng” là thày nào, vì cái lý do gì n dzì là tôi chia bao giờ đặc thày cái gồi là Mu Bà Bóng.

Nh^óng c^{ái} g^ỗi l^a S^ử Đ^ếi trong Ca Dao thⁱ dù ch^ỗa m^{ột} l^õn d^õõc th^õy n^ó, t^{ôi} c^{ũng} có th^ể t^õõng t^õõng d^õõc h^{ình} d^õng c^áa n^ó, vⁱ Ca Dao S^ử Đ^ếi k[ ]:

Sáng trăng suông Em tôi ng tôi i trôi i,

Em ngõ i Em dõ cái Sõ Đõ i Em ra.

Sử Đãi bỗng — nhả — cái Lá Da,

Đen nh^ó Mõm Chó, chém cha S^í Đ^ó i.

Tôi có thể y cái lá đà, thiêng cái mõm chó. Nên dù chả a mệt thiêng cái Sóc Đồi, tôi cũng tò mò ngắm nó vì tôi biết nó to, nó nhô nhô cái Lá Đa, nó đen, nó nhô nhô cái mõm chó.

Tôi có th^hy cái bát: Bát ăn c^hm, bát đ^hng canh, tôi th^hy c^h cái bát t^h 50 n^hm nay không còn n^ha, cái bát nh^hu ng^ho i Vi^ht n^hm nay tu^hi d^hi Năm Bó không t^hng th^hy là cái bát Chi^ht Yêu. Bát úp tôi th^hy, bát ng^ha tôi cũng th^hy, nh^hng nói: “..nh^h cái bát úp” thì — dzù tôi r^ht c^h tin — tôi không tin. Bà Tr^hn Kh^hi Thanh Th^hy, theo đúng truy^hn th^hng chanh chua c^ha g^hái B^hc, d^hnh n t^h quá đ^hng ch^hng? Làm sao có th^h “nh^h cái bát úp?”

H^hi các v^h Lão Ông v^h Bát Úp mà tí n^ha quên không h^hi các v^h Lão Bà. Quí v^h Lão Bà t^ht nhiên bi^ht v^h cái Bát Úp rành h^hn quí v^h Lão Ông. Không h^hi các v^h Lão Bà v^h chuy^hn Bát Úp là m^ht l^hi n^hng.

V^hy kính h^hi:

- Xin quí Lão Bà vui lòng cho bi^ht S^h Đ^hi Vi^ht Nam có th^h “nh^h cái bát úp” đ^hnh c ch^hng?

Bi^ht đ^hnh l^hi ch^hng có v^h Lão Bà Thi Văn Phú L^hc cùng mình g^hi cho 4 Món Ăn Ch^hi bài th^h tuy^ht:

Này anh Ô Hát, này anh Hát Ô.

Anh thì ng^h ng^hn, anh ngây ngô.

Dzô đ^hnh Em ch^h cho mà th^hy:

Úp là Bát Úp, Ng^ha là Tô!

Bài Th^h T^h Tuy^ht vì trong bài có 4 cái Tuy^ht: Hát Ô, Ng^h ng^hn, Dzô đ^hnh Em ch^h, và Bát Úp.